

2 การพยาบาลเด็ก

การพยาบาลผู้ป่วยเด็กที่มีความผิดปกติทางอายุรกรรมในระบบต่างๆ

พรทิพย์ ศิริบูรณ์พัฒนา
บรรณาธิการ

WY 159 พ239ก 2555 ล.2

* B 0 0 4 5 2 2 3 *

การพยาบาลเด็ก เล่ม 2 (ฉบับปรับปรุง..)

ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

โครงการสวัสดิการวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนก

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 การพยาบาลผู้ป่วยเด็กระบบทางเดินอาหาร.....	1
ภาวะทู่โภชนาการ.....	1
• โรคขาดโปรตีนและพลังงาน.....	5
• โรคขาดวิตามิน.....	16
• ภาวะโภชนาการเกิน.....	29
เยื่อในปากอักเสบ.....	31
ฝ้าในปาก.....	33
อุจจาระร่วง.....	34
• อุจจาระร่วงเฉียบพลัน.....	34
• อุจจาระร่วงรุนแรง.....	41
โรคติดเชื้อซัลโมเนลลา.....	47
• ภาวะอาหารและลำไส้อักเสบจากเชื้อซัลโมเนลลา.....	47
• ใช้ไทพอยด์.....	49
บิด.....	54
• บิดที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย.....	54
• บิดที่เกิดจากเชื้ออะมีบ่า.....	56
บทที่ 2 การพยาบาลผู้ป่วยเด็กระบบทางเดินหายใจ.....	63
หวัด.....	68
คออักเสบ.....	72
ต่อมทอนซิลอักเสบ.....	74
หลอดลมอักเสบ.....	77
หลอดลมฝอยอักเสบ.....	80
คroup.....	83
ปอดบวม.....	90
ไอกรน.....	101
คอตีบ.....	105
ภาวะมีน้ำในช่องเยื่อหุ้มปอด.....	112

	หน้า
ภาวะมีหนองในช่องเยื่อหุ้มปอด	114
ปอดแฟบ	118
หืด.....	121
การบริหารผู้ป่วยโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก.....	139
บทที่ 3 การพยาบาลผู้ป่วยเด็กระบบทางเดินปัสสาวะ	151
โรคกลุ่มหลอดเลือดฝอยของไต	152
• ไตอักเสบชนิดเฉียบพลัน.....	154
• กลุ่มอาการโรคไต.....	164
การติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะ	177
บทที่ 4 การพยาบาลผู้ป่วยเด็กระบบประสาท	185
อาการชักจากไข้.....	190
โรคลมชัก.....	194
สมองพิการ.....	208
เยื่อหุ้มสมองอักเสบ	220
ไข้สมองอักเสบ	230
รายด์ซินโดรม	239
คีรัชะเล็ก	245
ไขสันหลังอักเสบ	248
บทที่ 5 การพยาบาลผู้ป่วยเด็กระบบเลือด	259
ธาลัสซีเมีย.....	264
มะเร็งเม็ดเลือดขาว	282
ไขกระดูกฝ่อ	297
• ไขกระดูกฝ่อแต่กำเนิด.....	301
โรคเกล็ดเลือดต่ำ	306
โรค Acquired platelet dysfunction with eosinophilia : APDE.....	311
ภาวะพร่องเอนไซม์ G-6-PD	313
ฮีโมฟีเลีย	317
โรควอนวิลลิแบรินต์	326
ภาวะพร่องโปรทรอมบิน คอมเพล็กซ์.....	327
การปลูกถ่ายเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดเลือด	332

บทที่ 6	การพยาบาลผู้ป่วยเด็กระบบหัวใจและไหลเวียนเลือด	343
	โรคหัวใจพิการแต่กำเนิด	366
	โรคหัวใจพิการแต่กำเนิดชนิดที่ไม่มีอาการเขียว.....	369
	• รูรั่วที่ผนังกันหัวใจห้องล่าง	369
	• รูรั่วที่ผนังกันหัวใจห้องบน.....	374
	• การมีรูเปิดระหว่างหลอดเลือดแดงเอออร์ตา กับหลอดเลือดแดงพัลโมนารี.....	377
	• การตีบแคบของหลอดเลือดแดงเอออร์ตา	380
	• การตีบแคบของลิ้นพัลโมนารี.....	383
	• การตีบแคบของลิ้นเอออร์ติก.....	386
	โรคหัวใจพิการแต่กำเนิดชนิดที่มีอาการเขียว	388
	• ความพิการสี่อย่างของฟัลโลท	388
	• การตีบแคบหรือไม่มีลิ้นไตรคัลปิด.....	394
	• การสลับตำแหน่งของหลอดเลือดแดงเอออร์ตา กับหลอดเลือดแดงพัลโมนารี.....	396
	• การรวมเป็นท่อเดียวกันของหลอดเลือดแดงเอออร์ตา กับหลอดเลือดแดงพัลโมนารี.....	399
	• การต่อกลับเข้าสู่หัวใจผิดที่ของหลอดเลือดดำพัลโมนารี	401
	การพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจพิการแต่กำเนิด	404
	• การพยาบาลผู้ป่วยเด็กที่ได้รับการผ่าตัดหัวใจ	414
	โรคหัวใจพิการที่เกิดขึ้นภายหลัง.....	432
	• ใช้รูมาติก	432
	• โรคหัวใจรูมาติก.....	442
	• โรคคาวาซากิ	447
บทที่ 7	การพยาบาลผู้ป่วยเด็กระบบต่อมไร้ท่อและพันธุกรรม.....	461
	เบาหวาน	461
	ภาวะพร่องไทรอยด์ฮอร์โมน	489
	เฟนิลคีโตนูเรีย	501
	กลุ่มอาการดาวน์	506

บทที่ 8 การพยาบาลผู้ป่วยเด็กระบบผิวหนัง	519
แผลพุพอง	520
ผิวหนังอักเสบ	521
● โรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง.....	522
● กลากน้ำนม.....	523
● ผิวหนังอักเสบเนื่องจากไขมันอักเสบในทารก.....	523
● ผื่นผ้าอ้อม.....	524
ส่าใช้หรือหัดถูหลาย.....	525
หัด.....	526
หัดเยอรมัน	528
ใช้สูกใส.....	529
โรคมือเท้าปากเปื่อย.....	531
แบบทดสอบ	539

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1-1	แสดงค่าดัชนีมวลกายสำหรับเด็กอายุมากกว่า 1-7	3
ตารางที่ 1-2	เปรียบเทียบลักษณะการขาดพลังงานและโปรตีนรุนแรง	10
ตารางที่ 1-3	การประเมินความรุนแรงของการขาดน้ำ	37
ตารางที่ 1-4	แนวทางการให้น้ำในระยะขาดน้ำ(rehydration therapy)	39
ตารางที่ 1-5	การให้สารละลายโออาร์เอส รักษาโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันที่ไม่ขาดน้ำ ..	40
ตารางที่ 2-1	Westley croup score	86
ตารางที่ 2-2	Downes croup score	86
ตารางที่ 2-3	การแยกของเหลวในช่องเยื่อหุ้มปอดว่าเป็น transudate หรือ exudate	113
ตารางที่ 2-4	แสดงการประเมินโดยใช้ Wood asthma score	125
ตารางที่ 2-5	การประเมินโดยใช้ Parkin asthma score	126
ตารางที่ 2-6	การประเมินโดยใช้ Siriraj clinical asthma score	126
ตารางที่ 2-7	ระดับของการควบคุมโรคตามแนวทางของ GINA.....	127
ตารางที่ 2-8	ขนาดอนุภาคฝอยละอองกับตำแหน่งที่ฝอยละอองลงไปถึง	132
ตารางที่ 2-9	การจำแนกกลุ่มโรคในเด็กอายุ 2 เดือนถึง 5 ปี.....	142
ตารางที่ 2-10	การประเมินอาการเมื่อมาตรวจใหม่.....	143
ตารางที่ 2-11	การจำแนกกลุ่มโรคในเด็กอายุต่ำกว่า 2 เดือน	144
ตารางที่ 2-12	การให้ยาปฏิชีวนะ	145
ตารางที่ 4-1	การประเมินระดับการรู้สึกตัวในเด็กโดยใช้ GCS	187
ตารางที่ 4-2	ลักษณะน้ำไขสันหลังในเยื่อหุ้มสมองอักเสบชนิดต่างๆ	224
ตารางที่ 6-1	เปรียบเทียบอาการเขียวจากโรคหัวใจและโรคปอด.....	369
ตารางที่ 7-1	เปรียบเทียบความแตกต่างของเบาหวานชนิดที่ 1 และชนิดที่ 2.....	463
ตารางที่ 7-2	อาการและอาการแสดงที่พบในภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำและสูง	476
ตารางที่ 7-3	แสดงความต้องการ phenylalanine ตามอายุ.....	504
ตารางที่ 7-4	จำนวน phenylalanine และโปรตีนในนมชนิดต่างๆ	505

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1-1 แสดง Bitot spots.....	17
ภาพที่ 2-1 แสดงตำแหน่งการติ่งรังของกล้ามเนื้อที่ช่วยในการหายใจ.....	65
ภาพที่ 2-2 แสดงตำแหน่งของต่อมทอนซิล.....	75
ภาพที่ 2-3 ลักษณะของกล่องเสียงที่บวมจากการติดเชื้อ.....	84
ภาพที่ 2-4 การจัดทำระบายเสมหะ.....	98
ภาพที่ 2-5 แสดงระบบการระบายทรวงอก.....	116
ภาพที่ 2-6 แสดง incentive spirometer.....	120
ภาพที่ 2-7 แสดง aerosol face mask.....	133
ภาพที่ 2-8 แสดงการใช้ Metered Dose Inhalation(MDI) ร่วมกับ spacer.....	137
ภาพที่ 2-9 แสดง spacer ชนิดต่างๆ.....	137
ภาพที่ 4-1 แสดงการเดินแบบเข้าบิต ขาไขว้กันแบบกรรไกร.....	211
ภาพที่ 4-2 แสดงท่าในการอุ้มเด็ก.....	213
ภาพที่ 4-3 การกระตุ้นพัฒนาการ.....	214
ภาพที่ 4-4 การฝึกนั่งรับประทานอาหาร.....	216
ภาพที่ 4-5 การฝึกนั่งขับถ่าย.....	216
ภาพที่ 5-1 แสดงลักษณะฮีโมโกลบินปกติและที่เป็นธาลัสซีเมีย.....	268
ภาพที่ 5-2 บิดาและมารดามีฮีนแฟง.....	274
ภาพที่ 5-3 บิดาหรือมารดามีฮีนแฟงเพียงคนเดียว.....	274
ภาพที่ 5-4 บิดาหรือมารดาเป็นโรคเพียงคนเดียวและอีกฝ่ายมีฮีนแฟง.....	274
ภาพที่ 5-5 บิดาหรือมารดาเป็นโรคเพียงคนเดียวและอีกฝ่ายมีฮีนปกติ.....	275
ภาพที่ 5-6 แสดงการถ่ายทอดทางพันธุกรรมของโรคฮีโมฟีเลีย.....	325
ภาพที่ 6-1 แสดงตำแหน่งที่ตั้งของหัวใจ.....	344
ภาพที่ 6-2 แสดงกายวิภาคและวงจรการไหลเวียนเลือด.....	347
ภาพที่ 6-3 การไหลเวียนเลือดของทารกในครรภ์.....	348
ภาพที่ 6-4 การเปลี่ยนแปลงการไหลเวียนเลือดก่อนคลอดและหลังคลอด.....	349
ภาพที่ 6-5 ตำแหน่งการฟังเสียงหัวใจ.....	354
ภาพที่ 6-6 แสดงการวัดขนาดหัวใจ.....	355

ภาพที่ 6-7	แสดงคลื่นไฟฟ้าหัวใจ	356
ภาพที่ 6-8	ระดับความดันและความอึดตัวของออกซิเจนในห้องหัวใจ.....	357
ภาพที่ 6-9	แสดงการมีรูรั่วที่ผนังกันหัวใจห้องล่างและทิศทางการไหลเวียนเลือด	371
ภาพที่ 6-10	แสดงการมีรูรั่วที่ผนังกันหัวใจห้องบนและทิศทางการไหลเวียนเลือด.....	375
ภาพที่ 6-11	แสดงการมีรูเปิดระหว่างหลอดเลือดแดงเอออร์ต้า กับหลอดเลือดแดงพัลโมนารี.....	378
ภาพที่ 6-12	แสดงการตีบแคบของหลอดเลือดแดงเอออร์ต้า	381
ภาพที่ 6-13	แสดงการตีบแคบของลิ้นพัลโมนารี	384
ภาพที่ 6-14	แสดงการขยายการตีบแคบของลิ้นพัลโมนารีด้วยบอลลูน.....	386
ภาพที่ 6-15	แสดงการตีบแคบของลิ้นเอออร์ติก	387
ภาพที่ 6-16	แสดงความผิดปกติและการไหลเวียนเลือดของ TOF	390
ภาพที่ 6-17	แสดงลักษณะหัวใจเหมือนรองเท้าบูทในเด็กที่เป็น TOF.....	391
ภาพที่ 6-18	แสดงการผ่าตัดชั่วคราวใน TOF	393
ภาพที่ 6-19	แสดงการตีบแคบของลิ้นไตรคัลปิด.....	395
ภาพที่ 6-20	แสดงการสลับตำแหน่งของหลอดเลือดแดงเอออร์ต้า กับหลอดเลือดแดงพัลโมนารี.....	397
ภาพที่ 6-21	การรวมเป็นท่อเดียวกันของหลอดเลือดแดงเอออร์ต้า กับหลอดเลือดแดงพัลโมนารี.....	399
ภาพที่ 6-22	การต่อกลับเข้าสู่หัวใจผิดที่ของหลอดเลือดดำพัลโมนารี : TAPVR.....	402
ภาพที่ 6-23	ชนิดของ TAPVR	402
ภาพที่ 6-24	หลักการทำงานของเครื่องหัวใจ-ปอดเทียม	416
ภาพที่ 7-1	ตำแหน่งการฉีดอินสุลินใต้ผิวหนัง	480
ภาพที่ 7-2	การฉีดยาเข้าใต้ผิวหนัง.....	481

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 2-1 แสดงพยาธิสภาพของโรคหืด	123
แผนภูมิที่ 3-1 พยาธิสภาพของไตอักเสบเฉียบพลัน.....	156
แผนภูมิที่ 3-2 พยาธิสภาพของกลุ่มอาการโรคไต	166
แผนภูมิที่ 5-1 แสดงกลไกการเกิดพยาธิสภาพในธาลัสซีเมีย.....	266
แผนภูมิที่ 6-1 การแบ่งโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดตามลักษณะอาการทางคลินิก และการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา.....	367
แผนภูมิที่ 7-1 กลไกการเปลี่ยนแปลงการเผาผลาญสารอาหารในเบาหวาน	467
แผนภูมิที่ 7-2 ผลของการขาดอินซูลินที่มีต่อการเผาผลาญคาร์โบไฮเดรต โปรตีน และไขมัน	468
แผนภูมิที่ 7-3 ความผิดปกติของการเผาผลาญ phenylalanine.....	502